

TELEGRAPFULUI ROMANU

Telegrafulu ese de două ori pre septemana:
Duminică si Joi'a. — Prenumeratiunea se
face in Sabiu la expeditor'a foie, pre afara la
c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate,
adresate către expeditura. Pretiul prenumeratiunii
pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 49.

ANULU XXII.

Sabiu in 23 Iuniu (5 Iuliu) 1874.

trn celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciele din Monarchia pro unu anu 8 fl. fiéra pre-
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru principe, si tieri
streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratele se plătesc pentru întâi'a ora
cu 7 cr. siruln, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr.
si pentru a treia'repere cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la

„Telegrafulu Romanu“

pre o jumetate de anu (Iuliu-De-
cembrie) alu anului 1874. — Pretiul
abonamentului pre 1/2 de anu e :

Pentru Sabiu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Monarchia au-
stro-ungurésca 4 fl. v. a.

Pentru Romani'a și strai-
natate, 6 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu
intări cu tramitera prenumeratiuni-
loru.

Adresele ne rugămu a se scrie
curatu, si in locu de epistole de
prenumeratiune recomandāmu on.
publ. avisurile postali, (Posta-Utal-
vány. — Post - Anweisung.) că
impreunate cu spese mai putene si că
mai sigure pentru inaintarea baniloru
de prenumeratiune la

Editur'a „Telegrafului Ro-
manu“ in Sabiu.

Nr. 1206/B.—517 cons.

Précinstiiloru PP. Protopres-
viteri si Administratori prot. !
Cinstitei Preotimi din archidie-
ces'a gr. or. româna din Ardélu.

Inaltul ministeriu reg. ung. de culte
si instrucțione publica prin hărth'i a sea
dto 7 Maiu a. c. ad. Nr. 6991 comunica
acestui consistoriu archidiecesanu resolu-
tionea inaltului ministeriu reg. ung pen-
tru aperarea tierei ddto 4 Martiu a. c.
Nr. 8299, prin carea se deslusesc mai
apriatu cestiunea espusa in circulariulu
inaltului ministeriu de culte si instruc-
tione publica dto 29 Ianuariu a. c. nr.
1434 : déca junci obligati de a milita,
dara inrolati numai in etate de 23 ani
potu si cununati inainte de implinirea celor
trei ani de servitii activi in ar-
mata.

Deci fiindu ca, deodata cu comuni-
cationea, consistoriul este si provocat
a impartasi preotimeei siesi: subordinate
susu emintil'a resolutiune, acestu con-
sistoriu, in legatura cu circulariulu seu
de sub nr. cons. 248 a. c. aduce la
cunoștința Précinstiiloru si Cinstieloru vó-
stre urmatorele dispusetiuni ale in. mi-
nistriu reg. ung. pentru aperarea tierei
cuprinse in resolutiunea susu citata :

Conformu hărthiei in. ministeriu pen-
tru aperarea tierei din a. c. de sub nr.
49516 ce privesce pre soldatii din
servitiu activo, acestu nu se
potu cununa, fia ei in ori-ce clasa de
estate, fără de concessiunea respectivei
comande de intregirea armatei.

In intielesulu § 90 p. 4 alu instruc-
tiunei la legea pentru armata se tienu
de clas'a acést'a si recruti inrolati dara
nechiamati la servitiu activu, tienese-
si de ori ce clasa de estate.

In cau'sa concediatiloru si
reservistoloru sa resolvatu prin
nr. 38966 ex 1872 alu min. pentru aper-
area tierei, ca déca suntu concediatii pre
tempu mai indelungatu pâna la chiamare
clas'a de estate asupr'a acestor'a nu are
nici o influența si nici impregiurarea cându
sau inrolato la milita; ci aici servește
de cincisura anulu solaru si adeca anulu
in care au implituit etate de 22 ani,
dara numai dupa 31 Decembre, său anulu
in care au pasit din clas'a a III de estate;
in casulu acesta respectivii sa disu ca

pota si cununati si fara de concessiune.
Pentru că sa se evite confuziuni in pri-
vint'a casatorieloru concediatiloru si re-
servistoloru sa accentuatu ca ei trebuie
sa se justifice, ca nu suntu concediatii pre
tempu scurtu, ci pre tempu mai indelungatu.

Cu consideratiune la impregiurările
aceste inaltului ministeriu pentru aperarea
tierii concede casator'a respective cunn-
narea, avendu in privintia numai clasa de
estate fara de nici o autorisare din partea
deregatorieloru militarie seu civile :

Celoru ce suntu recunoscuti de co-
missiunea asentatoria de neapti si cari
suntu de a se sterge din lista de asen-
tore, precum si individilor obligati a milita,
inse neinrolati, eu totu ca au trecutu
preste clas'a a treia de estate, mai departe
acelorui, carii că tienatori de clas'a III de
estate suntu scutiti prin comisiunea asen-
tatoria ;

Soldatiloru concediatii pre tempu ne-
hotaritu si reservistoloro, totu asi si hon-
vediloru concediatii, déca au trecutu preste
estatea de clas'a III, fia ei inrolati ori
si cându.

Acei individi inse obligati de a milita,
carii se afla in etatea obligatorie la ser-
vitiu, precum si acei ce n'au intratu inca
in anulu alu 20-lea, dimpreuna cu acei's,
carii n'au trecutu preste clas'a III de estate
si nu suntu inrolati, dara se tienu de
clas'a amintita in § 44 alu legei pentru
armata, se potu cununa numai pre lângă
concesiune din partea jurisdictioniloru civile.

Soldatii concediatii pre tempu mai
idelungatu si reservistolii, totu asi si hon-
vedii déca n'au trecutu preste clas'a III
de estate se potu casatori numai dupa
castigat'a concessiune dela comandele
concerninte de intregirea armatei seu
dela comand'a respectiva pentru aperarea
tierii.

Fara de privire la clas'a loro de
estate se potu casatori, respective potu si
cununati recruti inrolati si inainte de chia-
mare, mai departe soldatii si honvedii in
servitiu, in fine soldatii cu concediu scurtu
numai pre lângă concessiunea comandei
militarie respective a honvediloru.

Reservistoloru isupletori de clas'a
prima si doua de estate li-se dă voia la
casatoria prin jurisdictionea civile ; celoru
din reserv'a supletoria permanenta inse
prin comand'a concernenta de intregirea
armatei. Cei ce au trecutu preste clas'a
a treia de estate se potu cununa si fara
de concessiune.

In fine socotirea claselor de estate
in intielesulu legei de aperare § 3 si a
instructionei ministeriali § 3 nu se face
dupa implituirea saptica a anului 22, ci
preste totu cu 31 Decembre alu aceluia'si
anu, in carele obligatulu de a milita
a implituit 22 de ani ai etaticei sele.

Aducendu-se aceste dispositiuni mi-
nisteriali la cunoștința PP. Protopres-
biteri si Preotmei archidiecesane, acesta
din urma se insarcinéza prin PP. Proto-
presbiteri a se acomodá in viitoru mai
susu insiratelor dispositiuni, observandule
strinsu.

Spre incungurarea ori căruia neajunsu
din partea Preotmei, acesta se insarcinéza
prin PP. Protopresbiteri respectivi
a introduce in intielesulu dispositiuniloru
premergatorie in privint'a acesta si ordi-
natiuue de fatia in protocolul ordin-
atiuniloru.

Sabiu din siedint'a Consistoriului
archidiecesanu tienuta in 10 Maiu 1874.

Iu absenti'a Escoletentie Sele Par
Archieppu si Metropolitu

N. Popa' m/p.

Archim. si Vicariu

Archieppescu.

Austri'a dela caderea lui Ho-
henwart.

Sub titlu acesta aduce „Unsere
Zeit“ unu articlu, din carele a aparutu
numai partea prima intitulata : „Instala-
rea ministrului Auersperg.“

„Celu putien le-amu stricatu ma-
sin'a asi de tare incătu in vieti'a loro
numai aduna uno senatu imperiale,“ Asia
se dice in articolul citatu, ca s'aru si es-
primata Hohenwart si consotii lui in
momentul cându s'au vedutu necesitatii
a-si părasi pusetiunea ministeriale. Si him-
bările cari s'au facutu atunci in sferele
governiali au fostu de mare insemenetate.
Pentru ca afara de ministeriu cislaianu,
carele a demissiunatu, a trebuitu sa se
faca schimbări si in ministeriu de ester-
ne. Beust, pre neasceptate, că si
Kuhn acum de curențu, primesc demis-
siunea dupa victoria parlamentare. Schim-
barea acést'a cu Beust alterézia si mi-
nisteriu ungurescu, căci Andrassy ve-
nindu la ministeriu de esterne, lasa
uno golu in presidiu ministeriului din
Bud'a-Pest'a.

Indata dupa demissionare fù insar-
cinato baronulu Kellersperg, fostula loc-
titoriu in Boem'a sub ministeriu ceta-
tienescu (Gyskra), cu formarea unui cabi-
net nou. Tote incercările acestu'a de
a forma unu cabinetu au remasu zadar-
nice, parte pentru ca procederea i-a fostu
respingatorie, parte pentru ca nu s'au po-
tutu invosi cu continuarea pactariloru cu
Galiti'a. Conte Andrassy cauta sa castige
in poloni uno contra balantiu contr'a
egemoniei nemtilor in cislaian'a, ve-
diindu ca cehii nu se invioesc la olalta,
de cătu la returnarea sistemei intregi.

Ceea ce n'a pututo Kellersperg i-a
succesu principelui Auersperg. Acesta
si formulà programulu camu in urma-
toriulu modu : rigorosa essecutare a con-
stitutionei ; delaturarea tuturor pactariloru,
afara de poloni, déca se poate face
ceva cu densii ; recunoscerea necesitatii
de a introduce alegeri directe ; reorgani-
zarea militieloru cislaiane. Pretensiunea
acést'a din urma era dictata de curte si
avea de scopu pre ocale usiora si con-
stitutionale immultirea armatei.

Caderea lui Hohenwart, caderea lui
Beust si fiascul lui Kellersperg au sur-
prinsu lumea si totu deodata au staruitu
in contrari dorint'a de a folosi perpe-
nitatile situationei celei noue in partea
loru.

In 21 Novembre 1871 era sa se
tienu sub conducerea contelui Clam Mar-
tinitz si Rieger unu congresu federalisti-
cic in Prag'a. Congresulu s'a si adun-
natu, insa afara de Cehi si felandi n'au luat
parte decâtul trei sloveni si sișe clericali.
Cehii au staruitu pre lângă declaratiunile
loru, cei-lalți se invioau a remâne pre
lângă articlii fundamentali de sub Ho-
henwart. Fiindu ca nu s'au potutu intielege
părtele la nimicu, asi totu congresulu a
remasu fără de nici unu rezultat.

In ministeriulu celu nou era o la-
cuna. Trebuia uno polonu in ministeriu.
Polonii recomenda pre contele Wodcicky,
unu reactionari si ultramontanu incarnatul
si totu odata uno feudalu infumuratu din
Galiti'a. Principele Auersperg respinge pre
acestu representante alu Galitiiei, că ne-
potrivitul in ministeriulu seu.

Senatulu imperial, carele se lăda
Hohenwart ca l'a stricatu la deschise in
28 Decembre imperatulu in persoña. Toti
amicii constitutionei, Dalmatinii, Litorali
suntu de fatia. Lipseau numai Cehii din
Boem'a si Morav'a, cei mai mulți slo-
veni si multi clericali tiroliani si alte părți
cari inse pâna la finea sessionei venira

incestu pre inceputu că sa participe, excepto
de cehii consecutivi in absența loro.

Din insosu cuventulu de tronu se
vede ca in politia constitutiunale nu are
sa se faca nici o schimbare. Afara de
persone remanu sole in statul loro de
mai niente. Din adresele la cuventulu de
tronu se vede ca in privint'a cehilor, pâna
cându pretindu ei că Boem'a sa fie
unu statu soveran, legatu de ceealalta
parte a monachiei numai prior perso'nă
monarchului, nu se poate face nici o con-
cessiune. Si polonii si au participa loro
in adrese. Ei, numiti „Zehnguldenmänner“
(barbati de diece florini*) de către nemti
suntu tratati mai indirectu. Cestiunea osi
nomita polona se impletește cu cestiunea
alegerilor directe la senatulu imperiale,
alegeri, cari se faca independent pre se-
natu de diete, cu alte cuvinte, sa
stringa centralismul mai tare in partea
cislaiane a monachiei, lasându dietele
pentru unu tempu ore-care inca sa dis-
cute si ele lucruri secundare. Prin im-
pletirea acést'a tote sperantile si ilusio-
nile polonilor, fără de a observa ei
incepu a se topi că cera de fat'a fociului.
Dicemu fără de a observa ei, pentru ca
alimentarea cum aru si si recomandatu el pre
Wodecky pre unu ultramontanu si feudalul
incarnatul pentru portofoliu ministerialu,
tocmai acum cându avea sa se inaugureze
o lopta contra clericalilor si neclericali-
lor ultramontani. Impregiurările aceste
două nemtili le folosesc de asi, incătu
se scutura usiora de poloni. Pre Wod-
cicky nu-lo primescu, si de altulu, său
pentru altulu nu röga nemtili din ma-
joritate pre poloni ; exceptiunea cu Ga-
liti'a in privint'a alegerilor directe, despre
carea nu se indoia nici unu polono,
li se refusa sub cuventu ca tote tierile
aru veni in urma cu pretensiuni de ace-
ste. Polonii cari au traitu in ilasiunile de
pre tempulu lui Belcredi se pregateau
acum a se intorci la pretensiunile loru
cele vechi : „Totu ori nimic'a.“ El erau
de credintă ca in cele din urma trebuie
sa li se faca concessiunile pretinse de
densii, căci altcum ei voru nimici in ali-
antia cu federalistii si senatulu imperialu
si ministeriulu.

Altu-felii cugetă majoritatea sena-
tului imperialu si in privint'a modalităției
chiara cum sa se mantuie de poloni. Herbst
propune alegera unei comisiuni numita
a constitutionei din 30 de membri, cărei
sa i se transpună tote propunerile privi-
tore la modificarea constitutionei, ceea ce
se si primi. Acestei comisiuni se trans-
pone si rezoluția dietei galitane, in
care se coprindea pretensiunile polonilor.
In sinul comisiuniei se vedeu indata
ca polonii nu oferă garantile pretinse
de nemti, cari reduceau mai tota resolu-
tionea la nimic'a. Nemtili intorecă făia
si dicu ca fără de garantii din partea polonilor
ei nu se potu demite la nici o con-
cessiune. Pentru că sa inchida calea
ori-cărei pretensiuni neplacute nemtilor
pasiesce ministrulu Lasser in 9 Fauru
(1872) cu o novela electorale. Acesta
determină pre scurtu, ca nu numai acolo
unde o dieta nu tramite deputati la se-
natulu imperialu sa se scrie alegeri di-
recte, ci chiara si in cercurile electorale
cari nu se folosesc de dreptulu lor de
alegere sau se lipsesc de folosirea manda-
tului la senatulu imperialu.

(Va urmă.)

*) Atât'a e diurnulu unui membru alu
senatului imperialu.

Marele duce Constantinu Nicolaevici din Russ'ia a petrecut vre-o căteva zile în Vien'a. Missiunea Marelui duce a fostă a gratulă Majest. Sele Imperatului și Regele Francisc Iosif I la aniversarea de 25 ani dela luarea Iaurinului (Raab) în 26 iunie 1849, în fruntea bravei sele armate, lângă carea a conluptat și corpul comandanții de generalul Panjutin din armata rusescă.

Se afiră ca Archiducele Albrecht va asistă la manoperele din anul acesta ce voră avé locu impregiurulu Varsioviei.

Scirile din Spania aducu o trista novela despre trupele republicane. Dupa o luptă norocosa de două zile, a treia dî in luptă dela Estella cadiu maresialul Concha, celu mai bunu generalu al Spaniei după generalul Prim. Armată republicana a remasă neafinsa, va se dica, afara de omenii ce a perduț pre cîmpulu de bataia, n'a perduț nici princi nici tunuri, nici alte recvisite de resbelu.

In locul lui Concha s'a denumită comandante alu armatei republicane maresialul Zabala, carele are sa continue operațiunile la Estella; intrerupte prin mórtea cea simtita că un'a din cele mai mari perdeți, prin mórtea lui Concha.

"Magyar Politika" serie unu articolu considerabilu despre cestiunea bisericiei serbesci. Din alegerile la congresulu serbescu inca nu se pote sci determinat, ca ce elemente voru predomini într'ensulu, la tota intemplarea va avé locu unu spiritu mai moderat. Au trecutu ani de cându se sumutia opiniunea publica fără de scopu in ceea ce privesc cestiunea acăsta. Se vorbesc de agitări și totu ce se vorbesc este esagerat. Suspiciunările cele fără temeu ingreuiéza deslegarea cestiunei, fără de a ne aduce nouă vre-unu folosu. Sa lasâmu regularea cestiunei bisericesci serbiloru. De că amu facutu articululu IX de lege din anul 1868, articululu celu in multe privintie reu, dandule serbiloru deplina autonomia, sa nu simu angusti la inima acum la aplicarea acelui articulu. Chiaru și la casulu cându majoritatea o aru avé omladinistii, caru aru face abusu de pusetiunea loru, sa avemu putina incredere și in intelepcionea poporului serbescu. Voru vedé ei insisi ca au fostu sedusi și nu voru suferi extravagantele. Serbii traiescu in fine in tiér'a nostra și nu i va veni nimenui in minte sa alunge din trens'a. De aceea trebuie ca tutu unu modus vivendi cu densii, ca-

rele s'ară să gasi fără usioru, de că regimulu va fi mai obiectivu și va sustine mai strinsu dreptulu seu de supraveghiere. Congresulu sa fia liberu in afacerile sele și foile unguresci sa fia mai intelepte și sa incete odata cu sumutiatulu.

Mac-Mahon a tienutu in 28 iuniu o revista mare militară in Longchamp, fiindu incunguratu de o suita splendida și de atasiatii militari dela poterile straine. Dupa finirea revistei maresialulu Mac-Mahon fu intempinatu fără simpatiu de multime.

A dôa dî se publică in făia oficiale unu ordinu de dî in care felicitădă armată pentru tienut' ei cea buna, pentru precisiunea evolutiunilor și pentru spiritul celu bunu alu trupelor. Provoca armată sa-i stea intr'ajutoriu la sustinerea ordinei in cei siepte ani, in cari i s'a incredintat lui de adunarea națiunale conducerei re-publicei.

Diet'a Ungariei.

Budapest'a 23 iuniu 1874.
(Cas'a representativa). Dupa deschiderea siedinticei și autenticarea protocolului din siedint'a trecuta

Presedintele B. Percel anuncie adres'a comitatului impreunat Pest'a-Pilis-Solt. C Bobory substerne petitionea cetăției Czegled pentru stergerea camerelor de comerț și industria și o petitione privată. Fr. Waechter substerne petitiones corporatiunei germane de cismari din Brasovu pentru lucru. Petitionile se transpun la comisiunea respectiva.

Ig. Helfy provocându-se la rogară din siedint'a de eri a deputatului Horn röga pre presedintele casei sa provoce deosulu comisiunea financiale impreunata cu comisiunea drumurilor ferate, că acăsta sa-si substea inaintea camerei raportulu seu in afacerile drumului osticu de se va poté inca inainte de 30 iuniu, in care dî dupa cum se scie societatea drumului osticu se va intruni într'o adunare generale.

Presedintele respunde, ca subcomitetulu e déjà gal'a cu operatolu seu, dura reportulu nu s'a tiparit inca; presidiul a intitulat afaceria pre căto a potutu si de va dorí cas'a, bucurosu va provocă pre presedintii comisiunei sa grăbesca cu lucrul loru.

Lad. Kozmicsiu, că presedintele alu comisiunei căilor ferate se crede chiamatu, a dă in putine cuvinte

onele deslușiri despre stadiulu in care se află afacerea din cestiune. Comisiunea s'a ocupat seriosu și cu tota energie de afacerea acăstă; cas'a ince pôrtă vin'a intardierei, fiindu ca prin conclusulu seu s'a adausu unu material colosal spre pertractare, dura cu tota acestea raportulu se va substerne cătu se va poté de curențu. Camere. (Aplausu generalu)

Ales. Almásy după o motivare mai lungă substerne urmatorulu proiectu de rezoluție:

"Sa se indrumze guvernul, respective ministrul de finanțe a substerne cându se va incepe sesiunea cea mai de aproape unu proiectu de lege despre emisiunea notelor de statu cu cursu sfotiatu pâna la sum'a de 22 milioane, in care (proiectu) sa se tienă in vedere ca notele de statu emitende sa se elozeze numai pre posesiune imobila in locuri sigure, pre lângă intabulatiune, considerandu-se chiaru și cele mai mici recepții, său și la posesiuni mai mici considerându-se deobligamentul solidar, și acăsta cu interesul pre cătu numai se voru potea de moderate; interesele ce se voru incasă, sa se folosesc după ce se voru detrage spesele de manipulatiune numai și numai pre semn'a notelor de statu."

Acestu proiectu de rezoluție se va tipari.

Gab. Ugronu substerne altu proiectu de rezoluție:

"Ministrul pentru apărarea țării sa se indrumze a încercă in tempu de 6 luni dela acceptarea acestui proiectu de rezoluție in inteleisu § 13 art. de lege XII din 1867, statorarea unei invoieli de astă data cu ministeriul din Cislaitani și a substerne unu proiectu de lege despre modificarea și suplinirea articulului de lege XI din 1868, prin care proiectu temporal pentru serviciul militar activu sa se reduca la doi ani, sa se faca dispositiuni cu privire la împartirea teritoriale și la dislocarea armatei, precum și la decentralizarea administrației militare și prin care proiectu, in urma sa se asigure pentru corpul de ofițeri dela regimentele ungare unu avansament deosebitu și nu celu generalu."

Lasându-se propunetoriulu într'o motivare prea estinsa, presedintele lu face atentu sa fia mai scurtu. Ugronu respunde ca Cas'a a discutato asupr'a unor afaceri ce erau cu multu mai neînsemnate, mai multu tempu. Presedintele lu face atentu ca nu i se cuvine oratorului a face

distincțiuni. Cându e vorba de pertragerea unui proiectu de lege, o discuție mai pre largu e la locul său, dura la motivarea de propunerii sta loculu cu totul altfel (aplausu generalu). Propunetoriulu se röga după aceste admisioni sa i se concedă motivarea propunerii sele in cea mai de aproape siedint'a de Sambata (Strigări: Nu!).

Propunerea se va tipari.

Ministrul presedinte propune după acăstă, sa nu se pună la ordinea de dî a sesiunei acestă, proiectul de lege despre casatoria civilă obligatorică, ci să se amâne pâna la cea mai deaproape sesiune. Contra și pentru acăstă propunere vorbesc o mulțime de deputati, in urma facându-se votare nominală se radica la concluziunea propunerii de prorogare a ministrului presedinte.

Cas'a trecându la ordinea continua desbatere asupr'a proiectului de rezoluție substerne de Horanszkyi, care să aperă proiectul său și-l recomanda spre primire. Ministrul de justiția lu combat.

Votarea asupr'a acestui proiectu se amâna pre siedint'a cea mai de aproape.

Budapest'a 24 iuniu 1874.
(Cas'a representativa). Resolvindu-se formaliele indatinate se pune la votu proiectul despre executorii judecătoresci și se primește ordinea motivată a dilei propusa de Dalnoky.

Ministrul de comerciu Bartal respunde la interpellatiunea lui Horn despre liberalizarea pentru armata, ea unu ministru unguru de resbelu nu are influența decisiva asupr'a decisiunilor ministeriului comun și legator'a între ministeriile comune și delegațiile atât de slabă, cătu d. e. oratorulu nu are incisie de decisiunile delegațiilor. Ministrul apromite ca va face totu ce-i va fi prin potinția, pentru a promova interesul industriei ungare.

Horn ia spre scientia responsulu ministrului.

L. Horváth substerne raportulu asupr'a proiectului de lege despre incompatibilitate și cu o cuventare scurtă dă semburósa desbaterea. Motivarea cea agera a proiectului de către raportorul a facutu ori-ce oratiune de prisosu.

Oratorulu relevéza, ca numai conservarea autoritatției parlamentare a adus cu sine crearea legei de incompatibilitate, spre a se potea incungură suspiciunile și neîncrederele aruncate parlamentului de către presa, adunările municipali și de către societate. Tendint'a proiectului e

FOIȘIÖRA.

Care este scopulu cetărei și cum trebuie sa fia ea — cetarea, pentru că sa pôta corespunde pre deplinu scopului ei?

Scopulu cetărei celei adverate și bine in inteleisu generalu luându-se, după firm'a mea parere este promovarea, propagarea și latirea culturii prete intrăgă mass'a cea mare a poporului cătu mai grabnicu; acăsta se pote luă și că semburele problemei scălei poporale. Inainte iuse de a intră in detaliul să desbaterea acestei teme fia-mi permisă onor. confer. a ve face cunoscute alte ameneante! (Sa audiu!)

Onorata conferință! Eu sciu, ba cunoscu, ca amu auditu și vedițu pre unu omeni in comun'a mea natale — Bucerdeia-Vinôsa, și in alte părți pre unde amu umblato, amu vedițu dieu, etindu pre unele carti, mai cu séma obiceiuite și placute poporului asiă spre exemplu, dintre cele bisericesci, amu vedițu cindu „Saltirea“, „Ciaslovula“, „Octoichulu“, „Paraclisulu“, „Paraclisulu s. Haralampia“, Patimile dloii Christosu in versuri etc. etc. Amu vedițu mai departe cindu io „Alexandria“, „Argiru și Elen'a“, „Sofroniu și Tisbe“, „Tilu-bochglinda“, „Leonatu“ „Viela și pildele lui Esopu“ și alte felurite cărti de felului acestă, ceteau omeni și tinerii, dura ceteau — precum poteau — cu o deosebită placere;

dara totu de odata diceau ca le pare fără reu ca nu potu ceta bine și iute.

Sa lasâmu dara pre omeniții cei mari, sa nu luâmu lucrul din susu in josu — indereptu, ci sa trecemu la tem'a nostra, adeca la scolari și sa vedem in privința cetărei celei adverate cum sămă noi mai preste totu cu inventiamentulu?

La acăsta întrebare respunde simplu și curatu ca sămă fără, — dura fără reu! din ce cauza? cauza o vomu vea mai in josu.

Scopulu cetărei celei adverate l'amu prenotat dejă — fără pre scurtu — in fruntea acestei scrieri; acum dara ne mai remane a sci și cunoșce: cum și in ce modu, trebuie sa se instruie scolariulu in cetare pentru că sa se ajonga scopulu prenotat? deci in astă privinția eu sum de parerea următoare:

a) Inventatoriulu trebuie sa esplice totu ce-i vine scolariulu inainte fia-care bucata de cetei punendu-i felurite întrebări și conducându-lu prin întrebări potrivite treptat pâna cătu scolariulu de sine astă responsulu celu adverat.

b) Inventatoriulu sa nu lase pre scolariu a cetei său inventă nimic'a, dura chiaru nimic'a ce elu nu pricepe nici intelege, ci indata ce au ajunsu in cetare etc., la vre-unu cuventu neinteleșu de scolari, numai de cătu sa-i esplice pre largu și la inteleisu, apoi sa-lu întrebă invent. pre scolariu: acum, cum intelegi tu propusitatea acăstă? cuventulu acestă? etc.

c) Inventatoriulu sa deprinda pre fia-care scolariu inca — tocmai —, dela

inceputu a vorbi, respunde și celi cu vocea sea naturală nu schimbata și prefaçata, — nici prea incetu precum ceteșeu pre cele mai multe locuri, dura nici prea tare precum ceteșeu pre onele locuri; său mai scurtu a celi cu vocea sea naturală este, a celi tocmai asiă după cum si vorbesc cându istorisesc său vorbesc ce-va. (inteleghem ince ca vorberea scolariului e regulată).

d) Tote cuvintele trebuie sa le ceteșe scolariulu tocmai asiă cum suntu in carte, nu schimbate și schimonosite; invenț. sa nu ierte a se lasă nici a se adauge nici o literă — dela său la — cuventu.

e) Invenț. nici oca mai mica erore sa nu lase a se stracură in cetare; ei la fia-care erore sa facă pre scol. atentu a si-o recunoscă și corege.

f) Invenț. sa introduca pre scolariu a pune accentul in fia-care cuventu pre acea silaba, și in fia-care propusitate pre acelu cuventu, care are sa dee in inteleisu celu bunu și adverat — principalu.

g) Pronunciarea cuvintelor sa o facă scolariulu tare, curată, chiaru și deplinu; nu incetu, nu mancată nici schimbata, nu cu adausu său lasare afară a vre-unei silabe său litere etc.

h) Cetatoriul — scol. său ori-cineva si —, sa nu i se concedă a cuprinde cu ochi prea multă odata și apoi a cetei cu totul altu ce-va, ce nu se afă in carte, etc. etc.

i) Invenț. sa deprinda pre scolari toc-

m'a dela inceputu a celi: iute, bine, curat, chiaru, torisoru și frumosu — totu-deun' ince numai și numai cu vocea lui naturală nu silta.

j) Invenț. nici odata sa nu dea lectiune prea multă scolariilor; ci mai bine sa le deo putenia indemnandu-i ince că ei de buna voia sa-si iee cu unu rendu său două mai multu; invenț. sa nu silsește pre scolari la nimic'a, ci sa le aprindă dorul și fragătă ambătiune către inventație, ca apoi se silește ei pre sine insusi asiă de tare incătu sa vree cine-va sa-lu opresă și nu-lu pote, căci elu atâ'a iubescă carte etc. incătu chiaru și viață, ca serie — ceteșe — face societă etc. etc. și in fine

m) Interpuñetionile trebuie sa le observele celiitorulu sub cea mai mare strictetă, seriositate și rigorositate — la inceputu — cu deosebire, pâna se face conoscutu cu ele; asiă incătu la fia-care semnu sa dee tonulu cuvenit. Semnele cetărei său interpuñetionile — după cum e prea bine cunoscute fia-cărni —, suntu: com'a, (,) com'a punctata, (;) două puncte, (.) semnul strigătării său esclamarei, (!) semnul întrebării (?); punctul (.) totu de aceste semne se tiene și parantezulu cu linii său cu cercuri. (—) — (—).

Deci dura la interpuñetionii — pentru că sa fia cetarea adverata și regulată —, suntu — după parerea mea, de a se observă următoarele:

a) La coma a se indica vocea asiă, incătu din aceea sa se inteleagă de sine, — (—) — (—).

satisfacerea trebuintilor practice. Proiectul dispune, că deputatul să fie independent și mandatul său să nu impede alte funcții însemnate și interesele materiali său morali ale statului.

Dupa acestea a inceputu desbaterea și după o discussiune linisită punându-se proiectul la votu se primește cu o majoritate prevalenta.

In desbaterea specială s'a rezolvat paragraful primu, care eschide pre oficii și numesco exceptiunile. Paczola și fiindu de parere ca și deputatii Croației trebuie să fie de față spre a se incungură mai târziu fatalitățile cere protecția desbaterei.

Preșidiul înse dechiră ca croații au primită soare despre performată proiectul din cestiu destul de temporiu și unii delegati din Croația sunt de față în sedință. Încercarea de a proroga proiectul, n'a succeso.

Irányi et consortes voiau să eschide pre secretarii de statu, pre directorii dela institutie ticei, profesorii de universitate, pre presedintele și vicepreședintele consiliului de clădiri din capitală și pre comisarii regesci, și numai ministrui și membrii consiliului de instrucție și sanitate să remâna. Pulzky jun. a propus sa se admite toti oficii de statu, mai cu séma consiliarii ministeriali.

In urma se primește paragraful după testulu comisiiunie centrală cu correctoare propusa de Cernatony, aplaudata de Col Tisza și de Groove, că din fia care resortu să fie ablegatu numai căte unu secretariu de statu și delegatul guvernului dura numai cându cameră i va dă concediu pre tempulu delegării sele.

Budapest'a 25 Iunie 1874. (Cas'a representantilor). Dupa rezolvarea formelor indatinate face

Col. Tisza o interpellare cîtră ministrului de justitia in cas'a emisului edat cu scopu de a regulă administratiunea carcerelor. Emisul colidează cu legile sustatorie și dă procurorului regescu poterea de a condamna pre cei ce se află in arestul pentru cercetare la arestul intunecosu, la postu, la portarea lanturilor etc. cându acestia voru comite vre-unu escesu; nepotendu apela se voru plange in zedaru, dura acesta nu va alteră pedepsa loru; dura arestatii nu trebuie tuiti. Determinatiunile stau in contradicție cu §§ 20 și 21 art. de lege X din 1869 și cu §. 25 art de lege XXXVII din 1871.

ca are sa mai urmedie ce-va necondiționato.

b) La com'a punctata a se intona propusetiunea antecedentă cu o voce medioara, din care sa se potea usioru intielege ca, pre lângă propusetiunea precedenta, mai are sa urmedie inca altă consecuenta, care naturalmente isvoresc din cea antecedentă.

c) La două puncte asiă tare sa se traga și incoredeze atentiunea cetitorului la intonarea propusetiunei; înălțu prin acea propusetiunea sa se intielegă și privescă o cheia, cu care sa descuie auditorilor lucruri mari, de cari ei au unu doru deosebitu spre a audi: o convingere, o sentință, unu conclușu, etc. etc. adeca: două puncte au sa atraga și incoredeze totă atenționea ascultatorilor asupr'a acelui, său acelui propusetiuni cari au sa urmedie după ele, după două puncte.

d) Semnul strigării său exclamatiunei atât de bucuria cătă și de intristare, fiindu ca este totu unul și acel'asi cetitorul sa fie cu mare atenție a nu esclama accentuandu, intonandu, totu asemenea și propusetiunea ce contiene bucurie, că și cea de intristare, său pote, cu totul din contra; ci sa-si intocmește vocea asiă, înălțu prin pronunciarea propusetiunei înainte de a ajunge la cuventul ce arata pre deplinu bucuria său intristarea, ascultatoriul să pote pricpe și intielege bucuria său intristarea ce cuprinde acel pasagiu.

e) La semnul intrebării inca trebuie sa se facă cetitorul cu o deosebită

Interpellare se transpune ministrului de justitia.

Edm. Szénicezey substerne raportul comisiiunei centrali asupr'a legi electorale și numerosele voturi separate substerne de către diferitele sectiuni cu privire la numit'a lege.

Se dispone tiparirea loru.

Dupa această urmează la ordinea dilei continuarea desbaterei speciali asupr'a proiectului de incompatibilitate, § 2. se ia la discussiune și se primește fără schimbare cele patru puncte dintău cadiendu totă amendamentele aduse din partea mai multor deputati.

Punctul alu cincilea (e) provoca o desbatere viua. Acestu punctu tractează despre concessiunarii, administratiunile și oficiile drumurilor de feru sanctiunate și a canalurilor.

Paczolay nu voiesce să facă nici o deosebire între concessiuni rechi și no, între drumuri ce și-au facutu socotă și între cari nu și-a facutu.

Ugron lu spriginesce cu argumentul, că punctul de greutate alu întrăbării incompatibilităției se află în tarife.

Wodianer inca spriginesce pre Paczolay, alu cărui proponere combatuta după aceea de deputati Col. Tisza și Ed. Horn se respinge în urma. Se primește înse unu aditamentu alu lui Vildiczkay, după care concessiunarii numoi atunci potu să fie ablegati cându-ni eserțează în saptă drepturile loru de concessiune.

Punctul din urma care eschide pre cei ce se bucura de o lefa din gratia coronei, nu provoca nici o desbatere.

Budapest'a 26 Iunie n. (Cas'a representantilor) s'a deschis la 10 ore. Dupa formalități indatinate

Președintele anunțe pețiunile substerne, cari se dau comisiunii resp.

Ugron interpellă pre ministrul pentru aperarea ticei ca de ce nu introduce ministrul divisionile, corporile de armata și statorile majore in armata honvedilor spre a se putea acestă desvoltă conforma recerintelor unei armate bone, de ce nu implinește dispozitunea §-lui 25 art. de lege XL : 1868 ?

Stef. Domahidy face o interpellare ministrului de finanțe cu privire la execuțiunile de contribuție, în care descrie oratorul abusurile ce se intempla spre cea mai mare indignație a poporului; caușa acestor abusuri după opinionea publică se află în alege-

rea cea rea a organelor cari se folosesc la incassarea contribuției. Oratorul afirma mai oportună că sa se dea incassarea și execuțiunea contribuției oficiilor cetățenesci și municipali administrative, deci are ministrul de cale a substerne unu proiect de lege în acești respectu, și cându?

Interpellările se dau ministrilor respectivi.

Ministrul de instrucție substerne raportul asupr'a stării scolilor poporali din tiéra in anul 1873.

Cas'a trece la ordinea dilei continua desbaterea specială asupr'a legei de incompatibilitate.

Hedry propune după § 2. adaugarea unui nou § de cuprinsulo, că unu dapa spirarea mandatului sa nu se denumește fostulu deputat la vre-unu postu — afara de demnitatea de comite supremu. — Numindu-se de atare denumirea lui sa fie nevalidă.

Acestu amendamentu se respinge.

La §. 3, care cuprinde dispozitunea, că funcțiunarii și oficiile municipialelor și comunelor, socotindu-se aci și inițiatorii din scolele poporale și elementari și din cele mai mari comunali nu potu primi mandatul de ablegati, și asemenea și membrii ordinilor monachali, se angajăza la discussiune și popii.

Deák facuse propunerea, că incompatibilitatea sa se extindă asupr'a tuturor pretilor cari aparțin unei confesiuni ce nu e autonomă organizată.

Preotul catolic Boltizár se opune propunerii de susu arestandu cu exemplul din istoria cătu de multă a luptă clerului catol. pentru constituție și cu densii și pretilor din monastri cari in 1848/49 a demonstrat patriotismul și devotamentul. Oratorul propune că și clericul din monastri sa fie necompatibilă.

Szilady nu face nici o excepție între confesiuni, densul de multe ori a propus sa se eschida toti popii din legislativa. O propunere de felul acesta o primește oratorulu și acum.

Bobory propune: sa se indrumă guvernul să organizeze cătu mai corendu autonomia catolica.

Dupa această scena propune Mocsáry că oficiile alesii din municipiu nu se eschida motivandu-si propunerea ca municipalitățile autonome să de a se îngrijea că cum se provede oficiile la ei și eschiderea loru e superflua fiind că afara de oficiile municipale și comunali din capitală cei-lalți toti suntu impedeclatice. Polya combată parerea lui Mo-

csáry arendando, că acești oficii venind la Pest'a acasă remanu substituți prin altii și posturile loru remanu în suspensie spre daună administratiunei.

Col Tisza cuprindendu punctul clericalu cu celu laicu într'ungul observa relativ la celu dintău, că aici nu e vorba de patriotismu. Preotii din monastiri trebuie eschisi din cauza că cele mai mari orduri asculta de superiorii ce resiedeză în alte ticei. Ce privesc pre oficiile municipale oratorulu „in principiu“ cochetă cu Mocsáry, dura totusi se provoca la legea municipale care dispune, că substituirea de oficii se poate face numai până la cea mai aproape congregație generală, cându urmează apoi alegerea definitiva. Aici sfârșu o caracteristica de incompatibilitate.

Paragraful din cestiu se primește nemodificat § 4 și 8 au provocat o discussiune mai viuă și apoi desbaterea a urmată rapede până către paragraful din urma, care a provocat o discussiune de natură dreptul de statu. Aceste § dice că legea are valoare pentru toti membrii casei.

Deputatul Croației Tomboru declară că ablegati din Croația nu privesc legea acă de obligatoriu pentru densii, oratorulu nu e contră principiul de incompatibilitate și se va nesu că și dieta autonomă a Croației să creeze o atare lege. Până cându înse o atare lege nu există în Croația, aplicarea legei din cestiu atinge competența de dreptă a autonomiei croate și chiar și a alegatorilor, abstragendu delă impreguriarea că în precez voru putea obveni și perplexită, cându dietă din Agramu va delega din sinulu seu 34 deputati, cari corespund cu totii recrienților legei de incompatibilitate.

Referințele declară că proiectul nu se impotrivesce cu legea de complanare de locu, care dice că delegatii Croației în totă sună egali cu cei-lalți membri ai legislativei. Proiectul cătu de potență nu atinge proporția deputatilor croați către guvernul autonomu din Agramu său către legislație. Oratorul propune adaugarea unui paragraf ce dispune, că proporția deputatilor croați slavonici către regimul loru autonomu și către legislație să ramane neaținsa. Col. Tisza spriginesce propunerea referinței, carea se și primește cu unanimitate.

De sub Ciceu in 17 Iunie 1874. Cu permisiunea onorabile redactori a „Telegraful Român“, astă doră că în

are sa intonedie silabă, cuvintul să propusetiunea și cătu are sa stea — pause.

Déca au ajunsu inver, cu elevii în ceteră la óre-care semnă, eu aflu de bine să-i provoce a spune să semnul la care au ajunsu, cu numele său*, acădă înse nu are să se continue multă, ci cam 1—2 multă 3 septămâni până se înteparesc semnele în mintea scolarilor, de aici încolo are să cetește numai la intielesu, fără numirea interpunktelor.

g) La semnul cugetării să se deprimă scolarilor a face óre-care pauza mica spre semnul de cugetare și judecata.

h) Semnele citării ” se pun totu-déună la cuvintele și dicerile rostite de altii, cându aceleia se aplică în alt locu că dovedi de afirmare — întărire, său negare etc. etc. acestor semne mai totu-déună le premerge semnul de două puncte, despre care amu vorbitu mai susu.

i) La parantesu face inver, pre scolară stento a nu cete și cuvintele cu prispe in elu, ca să cele afara de elu, totu in acel'asi tonu și cu aceeași voce; ci cu unu tonu schimbă, cu o voce mai joasă, mai moale și ce-va mai inceta in unu modu explicativ.

(Va urmă.)

* Prin spunerea semnelor din partea scolarilor, se pare a se nasce óre-care confuzia in ceteră; înse eu astă-feliu amu purcesu și purcedu cu unii incepatori — că privatisti și intru adeveru mi-amu ajunsu scopulu dorit.

atentiune; asiă sa cetește propusetiunea întrebătoria întrăgă, incătu înainte de a ajunge la finea propusetiunei său propusetiunilor să-si poată ascultatorulu intipuș, ba chiaru și pricpe și judecă responsulu.

Accentulu — intonarea, — nici decum sa nu se pună numai pre cuvintul din urma a fia-cărei propusetiuni întrebătorie precum amu vedigliu și auditu scolarii ceteindu pre multe locuri; ci accentulu trebuie pusu ori pre cuvintul primu, ori medilociu, ori finalu, ori chiaru și pre mai multe cuvinte din o propusetiune după cum adeca, cerea necesitatea întrebătoriei și natură lucrului despre care e vorba. Intrebătorile suntu forte feluri; prin urmare și accentuarea — apostrofarea silabelor — cuvintelor său chiaru propusetiunilor inca este și trebuie să fie feluri. Aici, s'ară recere întru adeveru exemplu produse după — la — și cu feluri întrrebători. Eu înse me voi margini aici producendo și credințu spre deplinu intielesu și convingere, a fi de ajunsu, unu singur exemplu. Intrebătorile cari ceru accentulu pre unu cuvantul se punu — accentua și apostrofia astfelia:

a) Tie ti-ai cumpăratu tatalu teu carte? (acădă) b) Tie ti-ai cumpăratu tatalu teu carte? c) Tie ti-ai cumpăratu tatalu teu carte? d) Tie ti-ai cumpăratu tatalu teu carte? e) La semnul intrebătoriei inca trebuie să se facă cetitorul cu o deosebită

Responsula inca trebuie să fie in-

tocmai asiă apostrofatu, inver, sa nu primește altintre responsulu, căci nu are nici unu intielesu ci numai déca va fi asiă :

a) Mie mi-ai cumpăratu tatalu meu carte! (acădă) (adeca mie nu altui baiatu).

b) Mie mi-ai cumpăratu tatalu meu carte! (cum amu și eu).

c) Mie mi-ai cumpăratu tatalu meu carte! (nu altu cine-va).

d) Mie mi-ai cumpăratu tatalu meu carte!) (nu altu ce-va).

f) La punctu e de observat, că intărată ce trece cetitorul de m'dilocul propusetiunei ultime, numai decătu are să slabodă și apese intielesu prin sunetul totu mai tare până cându ajunge la punctu; acolo apoi are să stea accentuându propusetiuna cu unu tonu deplinu lasatu.

Pentru că cu atâtă mai bine sa se inteparească interpunktunile — semnele ceteri —, în scolară și pentru că sa li se atraga tota atenție asupr'a acestor, inver, trebuie moi intăiu să cetește lectiunea la intielesu, spunendu scolarilor atâtă numirea semnelor ceteri, cătu și însemnatatea loru, și la care semnul cum

*) Cuvintele care suntu subtrase însemnă că pre aceleia cade tonul. Deci mai intăiu inver, să observe forte bine întronarea, apoi cu dreptă cuvantul pote prezintă și dela scolară asemenea întrebători și responsuri precum să ceteare regulată în alta privință, altintre neaici decum și nici odata.

securitate cuvinte sa aretu on. publicu o intemplare, ce incaletoria mea prin comitatul Solnocului inferior, o amu facut si adeca in 24 Maiu 1874 trecându priu comun'a Caianu, carea comună este in dromulu tieri aprópe de Rateagu. Din intemplare acolo la o casa laterală vedui o multime de ómeni adunati, unde era si domnul Jude procesual Marton Szánto. Poporul era forte revoltat. Amu fostu curiosu, ca sa sciu scopulu adunării si asiá m'am verita si eu in acea adunare, unde fără veste adiu poporul respundiendu la intrebarea pusa de mentionatul domn : „ca noi cu totii ne facem gr. or., ne ducem la legea nostra stramosiesca, din adeverata convingere, — lasam biserica si banii e, carea amu avut o pâna acum.“ — Intre acestea responsuri du Jude procesual lucru cu mare precautie, esprimendu-se cătra unii dintre alti domni acolo — ilien muszka-politika kell hogy legyen — aici trebuie sa sia politica muscalésca, de se facu toti gr. or.

Totu odata amu auditu ca in urm'a unei intreviri la oficiul comitatensu din Deesiv, pentru acésta miscare a noumitului poporu, comun'a Caianu e data din partea superioritătiei bisericesci gr. cath, de carea confesiune se tiene pâna acum acela poporu, in grigia autoritătilor comitatense si asiá are că si Ilustr. sea domnul comite supremu Bettelen Sandor, sa cerceze acea comună. Ce rezultatu va fi, urm'a va dovedi. — Dara eu uno simplu caletoriu asiu spune noumitului d-nu cum-ca aici si in estefiu de casuri nu pote fi politica muscalésca. De cum va domnia sea are intelepciune practica, se pote convinge cumea unu poporu sia acel'a ori si de ce confesiune, deo prin vitregia temporilor au fostu siliti a-si parasi religionea sea stramosiesca, convingerea totu nu si-a potuto parasi. Astfel se pote deduce si despre poporul din Caianu.

Acum deodata me restrengu numai prelunga acestea, rezervându-mi dreptul dupa reintorcere a casa a mai incomodă pre on. publicu cu căte-va date ce mai amu, la cari si pâna acum amu fostu martor.

ΔΔ

Ibanesci in 10 Iunio 1874.

Dle redactoru! Me grabescu a responde parintelui administratoru protopresbiteral, Vasilie Popoviciu, care precum se pote vedé din Nr. 44 „Tel. Rom.“ cu dtulu Rip'a de Josu 29 Maiu a. c. pag. 176, s'au vatematu adencu, pentru ca colecta facuta de crestinii nostri, pentru ajutoriul coreligionarilor din Elisabetopol, s'au tramis pre calea publicitătiei, iera nu prin d-sea, care este siefulu tractului nostru, — ba me provoca că sa me dechiaru publice, despre unele diceri ale mele; deci ve rogu (dle redactoru) a dă locu urmatorelor renzuri, care potu servi spre chiarificare.

Ei prin articolu mentionat n'am voit si nici ca voiescu se vatemu persón'a nimenvi, cu atâta mai vertosu a par. adm. Decătu amu voit u implini numai dorint'a onoru crestini de ai nostri, ca sa o dau publicitătiei, caci multi ceteșeu „Tel. Rom.“ si astu-feliu sa se convinga ei despre ceea ce au facuto. — Provocatul fiindu a dă publicitătiei si cuiantia ce amu d'su, ca o amu la dispuștire, despre banii adunati pre séma bisericelor seraco la indemnul Archiepiscopului celu zelosu Andrei celu Mare; acea cuiantia si amu onore aici alaturat a o tramite spre convingere. — Modestia inse nu me ingaduie că sa o dati publicitătiei că sa nu dea ansa la certe. E destulu ca se pote vedé din cuiantia ca crestinii mei numai au conferat 6 fl. v. a. publicându-se inse in sôf'a „Tel. Rom“, ca din totu tractulu Tordei de susu, s'au adunato numai 8 fl. v. a.

Iera incătu pentru chiarificarea ce o postul d-vostre dle redactoru, ea adeca ati primitu numai 16 fl. v. a. pre cindu in corespondintia s'au publicat 16 fl. 50 xr. v. a. se tramite recipisul ce l'am

capelatu dela magistrulu postalu cindu amu spedatu banii, spre documentare. Apost. Pavlu dice cătra Efes c. 4 si 25, ca lepodendu minciun'a, graitii a-deverolu; că sa nu fia sedusu cine-va, deci cum ca eu a-si si graitii minciuni, credu ca documentele alaturate, voru dovedi din destulu ca amu graitii numai a-deverolu.

Iera par. adm. pre care nu-lu potu invinovati in privint'a acésta, si nici ca amu cogetatu asiá ce-va, care la colectele ce s'au facutu intre crestinii mei pentru bisericele, un'a arsa si un'a serraca din Lueriu si Id'a mare amu primitu prin d-sea cuitantiele dela respectivii primitori, — inca credu ai si satisfacutu pre deplinu.

Pre lângă care amu onore a me subscrise

Dimitriu Cornea,
parochu gr. or.

Cincu-mare 26 Iun. 1874.

Cetisamu intr'ona numeru mai decurndu alo st. dv. diurnal despre alegerea comitetului opidanu, in care nu s'a alesu nici unu român că si la comitetulu scaunala, unu lucru pre care noi nu-lu amu asteptat. — In 18 Iunio s'a tenu tu alegerea oficial-lor opidani intre cari numai unul dintre români fu alesu si anume afara de comitetu, incătu potemo dice, ca romanii au eu totu 6 insi in reprezentanta si oficiul orasului nostru. —

Ni-se spune, ca la alegerea facuta de jurati nu s'aru fi ob servat u dispozitionile preceptive din instr. la stat. prov. din 85/12 conex. 21, prin care se eschide cu totulu modalitatea „alegerei angustie“ precindu totusi la esfuitul alegerei, mai multe persoane contr'a legiei s'aru fi alese prin „alegere a angusta“. — De cumva este constatata acésta circumstare, Inclitul comitatu, nu va putea cu efectu legal a intari alegerele facute dupa o modalitate oprita de lege. — Curendu ne vomu vedé luminati. —

Audim lucruri ne mai audite, d-le redactoru, ca mai multe cause scolastice s'aru tragană la ven. cons. arch'd., si nu s'aru resolvî din pricin'a absentării referintelor scolariu. — Noi nu voim a crede asiá ceva, ce nici presupunem ca se pote, caci noi amu credutu in persón'a II. Sele dñi referinte, unu barbatu tare activu. — Ne vomu informá mai de aproape, credem printr. „Teleg. Rom.“ — Spérâmu ca cătu de curendu. — Z. P.

Romania

Marti, 11 Iunio, M. S. domnitorul, insotit de fratele M. S. Altet'a Sea principale Leopold de Hohenzollern, la orele 6 1/2 dupa amidi, a inspectat pe platoul cotrocenilor unu regimentu de calarasi si recruti acestui anu alu corpurilor din garnisón'a Bucuresci.

Recruti erau asiediali pre corpori in trei linii desfasurate avendu ambulantele in flancul stângu din a 3-a linie.

Regimentul de calarasi, comandat de colonelulu Zescari, era asiediatu perpendicular la flancul stangu alu liniei 1.

La 6 1/2 ore precise, dupa ce Mariile loru au trecutu inaintea frontului acestor trupe in orarile entuziaste ale ómenilor cari indeplineau celu dintâi actu alu vietiei loru militare, Inaltimile loru au visitat ambulantele cari au esecutu mai multe miscări. Dupa acésta o compania de venatori compusa de ómeni vecchi a esecutu manuirea armelor si mai multe miscări din scol'a de compania. Mariile loru trecendu inaintea regimentului de calarasi au facutu a se esecută scol'a de regimentu care s'a terminat prin o manevra in care dōue escadrone au facutu lop'a pre josu, iera celelalte dōue au navalit u prin interval; aceste miscări facute cu dorit'a precisie de ómeni concentrati abia de cinci dile, a datu o noua proba de ce se pote accepta dela armat'a teritoriale. Mariile loru au adre-

satu cele mai viue multiamari coloanile lui Zescari.

Indata dupa acésta trupele au desfălatu si Mariile loru s'au dusu in taber'a calarasilor unde au visitat u instalarea loru si au asistat la dantiurile loru nationale, ceea ce a interesat sòrte multe pre Altet'a Sea principale Leopold.

A dou'a di, Mercuri dela 1—5 ore, Altet'a Sea principale Leopoldu, insotit de d. generalu Florescu, ministru de resbelu, a visitat u casarma Malmeson, unde bateri'a calarétia de artilleria a facutu căto-va miscări si scol'a de cavaleria precum si regimenterle de rosiori mai multe reprise in manegiu.

Apoi Altet'a Sea a mersu la scol'a de infanteria si cavaleria precum si cea divisionara, unde Altet'a Sea a intrat in cele mai mici amanuntimi in privint'a programelor si a lucrărilor grafice ale elevilor.

La stabilimentulu de artilleria Altet'a Sea a visitat u cea mai mare atentiu fabricarea cartuselor metalice, diferitele ateliere, fabricati'a projectilelor de artillerie, magasinele de materialu brutu si de obiecte confectionate, scol'a meseria-silor si in fine sal'a de modelori, precum si echipagele de pontonieri. In tempulu visitării stabilimentului de artilleria, M. S. domnitorul a sositu pre la orele 4 si insotit de Altet'a Sea principale Leopoldu au visitat u casarma regimenterului siu 6-lea de infanteria si au urmarit u mare interesu instructiunile de detalii ce se dă recrutilor chiaru in curtea acelei casarme.

La 6 ore M. M. L. L. s'au intorsu la palatulu dela Cotroceni. „Pressa“.

Varietati

** Parochulu cetăției Sabiu, de conf. aug., Carl Fuss, unu barbatu eruditu si stigmatu a reposat in 1 Iuliu a. c. in Nouu sasescu. Acolo s'au dusu pentru că sa participe la o adunare a reunii Gustav Adolfiane la carea a si participat in diu'a de 29 Iuniu. La prandiu stralucit u cea datu in curtea parochiale sasescu de acolo, in mediloculu unui toastu repausatulu fu atinsu de guta, in urm'a cărei dupa dōue dile fini vieti'a sea activa cu totulu. Remasitile pamantesci se adusera Mercurisera in 1 Iuliu si Vineri in 3 Iuliu se inmormantara in cimitieru protestantilor de aici.

Fia-i tieran'a usiéra!

** Cometu. Joi sér'a s'a potutu vedé cu ochii nearmati cometulu celu anunziat de astronomi mai inainte. Sa aratatu, dupa ce a inceputu a se intunecă, spre nord-vestu (intre media nöpte si apusu) in apropiarea carului.

** Din Fagarasul se scrie ca in 11/23 Iuniu a venit u pre hotarele Halmeagului, Pareul si Venetiei inferioră o tempestate infricosata cu grandina, carea au devastat totalmente semanaturile de ierna si de primavera asiá incătu de seceris in anulu acesta nu pote fi nici o vorba. Dupa arietările facute de către antistiele comunali dauna comunei Halmeag suie la 150,000 fl. a comunei Venetia inferioră la 110,000 fl. si a comunei Pareu la 45,000 fl. Comunele cele dōue din urma suntu forte serate si ascurat u a fostu nimenea.

** Dupa scirile de pâna acum a striat cu grandin'a, in pările transilvane, semanaturile la urmatorele comune: Kezdi-Vásárhely, Kezdi-Szt-Lélek, Troia de Josu si de susu, Valalu, Sztkatolna, Cernatu, Peștișnicu, Nyujtod, Futasfalva, Cratna, Lemén, Sarfalva, Ikafalva, Osdola, Gelentia, Tamasi'a, Zagonu, Zoltanu, Baratos, Telecu, Letia, Borosneu, Margit'a, Agerbiciu, Ghirisu, Zutoru, Mierta, Frat'a ung., Harastesi, Vintii superiori, Feldiöra Horuc'a, Galfalva, Borzasiu, Maierusiu, Islandu. Szt-Andras, Catia, Crihalma, Hidvég, Secatur'a, Fagarasul, Hususeu, Ardani, Siercat'a, Pareu, Halmeagu, Venetia inferioră, Cuciulat'a, Blajielu, Velti'a, Popolti'a, Valcau ung., Csege, Petea, Siuntardu, Arpastedu, Lun'a, Ghirisu, St. Craiu, Grindu.

** Fulgeru a lovitu in siur'a lui Iosifu Mihu din Calboru si a arsu acea, alte siese si o casa. Asecurat u a fostu nimic'a.

** In Budapest'a s'a constituitu comitetul de 25 alu reuniunei secuiesci, carea se interesat sòrte poporului secuiescu.

** Censura. In 23/11 Iuniu 1874 depuse dnulu Alessandru Filipu subjude in Abrudu censura de advacatu aici in M. Osiorhei la tabl'a regia cu succesul celu mai bunu, la care (censura) scriitorulu acestor sire au fostu de fatia. Prementionatul s'a esprimat ca 'si va deschide canelaria in Abrudu. Cunoscutu fiindu elu de tramtitoriulu acestei corespondintie din tempulu servitiului seu publicu in pările acestea de unu functionari impartialu laboriosu, cu purtare omenose si modesta fatia cu pările litigante speredi, ca asemenea purtare ce servește de onore fia căruia functionari publicu, si o va fi conservat u deplin'a ei măsura si in functiunea publica din tempulu din urma, si că advacatu nu se va abate dela memoratele qualitati nobile, ca va tine si deschisa si pentru serame tienendu socote de nepotintele ei financiale, si ca recomandatiunea asta spontana a mea, basata pre esperint'a-mi de mai nainte, adresata publicului din giurulu Abrudului inca nu-lu va supera.

Raportu comercial

Sabiul 3 Iuliu nou. Grâu 7 fl. — xr. frumosu, 6 fl. 67 xr. mestecatu, 6 fl. 33 xr. qualit. infer.; secară 4 fl. 27 xr. pâna 4 fl. —; orzu 4 fl. —; ovesu 2 fl. pâna 1 fl. 93 xr.; cuceruzu (porumbu) 3 fl. 80 xr.; cartof 2 fl. 13 xr. galéa austriaca.

Cânepe'a — fl. maj'a.

Linte 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. 67 xr., Fasolea 6 fl. — xr.

Fenu legatu 1 fl. 25, nelegatu 1 fl. 10 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr., maj'a.

Lemne de focu 8—10 fl. stang. anstr.

Carnea de vita 18—22 cr. p., de porcu 28 xr. Un-sorea 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 21 Iuniu (3 Iuliu) 1874.

Metalicele 5%	69 90
Imprumutul nationalu 5% (argintu)	751 —
Imprumutul de statu din 1860	119 —
Actiuni de banca	971 —
Actiuni de creditu	222 50
London	111 70
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	75 50
" " " Temisiorene	74 50
" " " Ardelenesci	70 60
Galbinu	78 —
Napoleonu d'auru (poli)	8 93 1/2

Concursu.

Intr' intelelesulu milostivei ordinatiuni consistoriale din 23 Ian. 1874, nr. 54. d. nou se publica concursu pentru vacan'ta parochia de clas'a a treia — Egerszegu pâna in 31 Iuliu a. c.

Concurrentii vor avea a-si asternere recursele loru, instruite intru intelelesulu Statutului organicu, respectivul domn Protopresviteru Parteniu Trombitasu de Bettelen in Muresiu Osiorhei.

Datu in Egyerszegu 6/18 Ian. 1874.

Comitetul parochialu in contelegera cu susu laudatulu domn Protopresvitero.

(1—3)

Edictu.

Vasile Nistoru Neagu din Nou, catre de 7 ani a parasit u necreditintia pre legitit'a sea socia Ev'a Ioanu Parvulu din Magerusiu, cu doi copii, se citédia prin acésta in terminu de unu anu de dile, a se infatisă inaintea subscrisuloi scaunu protopopescu, caci la din contra procesulu matrimonialu asupra-i pornitul dela 26 Ianuariu a. c. se va decide si in absen'ta lui.

Scaunul protopopescu gr. or.

II alu Brasovului.

Brasovu 14 Ianu 1874.

Ioanu Petru

Protopopu.

(1—3)